

KEN JE RECHTEN ALS PATIËNT

Welke rechten heb ik als patiënt? Wat is een vertrouwenspersoon? Hoe duid ik een vertegenwoordiger aan? Wat zijn mijn rechten bij een gedwongen opname? Mag ik mijn patiëntendossier inkijken? Wat als mijn rechten niet worden nageleefd?

Colofon
Editie april 2016
Prijs: op aanvraag / gratis voor ledenverenigingen
Verantwoordelijke uitgever: Gemma Reynders-Broos,
Domein Borgeind, Borgeindstraat 13/5, 2900 Schoten
Auteur: Sarah Defloor & Els Meerbergen
Tekstbewerking: Lore Dupont
Lay-out: Plotsklaps

Vooraf	4
1 - De patiëntenrechtenwet	5
1 – Wie is een patiënt?	6
2 – Wie is een beroepsbeoefenaar?	6
3 – Wat is gezondheidszorg?	6
2 - Twee belangrijke begrippen om te beginnen: vertrouwenspersoon en vertegenwoordiger	7
1 – Bijstand door een vertrouwenspersoon	8
2 – Uitoefening van je rechten door een vertegenwoordiger	9
3 - Welke rechten heb je als patiënt	13
1 – Het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening	14
2 – Het recht op de vrije keuze van je zorgverlener	15
3 – Het recht op informatie over je gezondheidstoestand	16
4 – Het recht op geïnformeerde toestemming	18
5 – De rechten in verband met je patiëntendossier	20
6 – Het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer	22
7 – Het recht op pijnbehandeling	23
8 – Het recht om klacht neer te leggen	23
4 - Patiëntenrechten in de geestelijke gezondheidszorg	26
1 – Wat is een gedwongen opname?	28
2 – De rechten van de (gedwongen opgenomen) patiënt	28
5 - Wat je kan regelen voor later: voorafgaande zorgplanning	29
6 - Documenten	33
Aanwijzing van een vertrouwenspersoon	34
Aanwijzing van een vertegenwoordiger	35
7 - Wat is het Vlaams Patiëntenplatform vzw?	36
8 - Andere brochures van het Vlaams Patiëntenplatform vzw	38

VOORAF

Ken je rechten

Als patiënt heb je heel wat rechten. En 'patiënt' ben je vaker dan je denkt. Je rechten gelden immers niet alleen ten aanzien van je arts. Ze zijn ook van toepassing in de zorgrelatie met je tandarts, je apotheker, je vroedvrouw, kinesitherapeut, verpleger of verpleegster. Je hoeft er zelfs niet echt ziek voor te zijn. Ook als bijvoorbeeld een arbeidsarts of schoolarts je onderzoekt ben je een patiënt.

Het Vlaams Patiëntenplatform vzw merkt dat de rechten van de patiënt nog steeds onvoldoende gekend zijn. De meeste patiënten en zorgverleners weten niet goed wat ze concreet kunnen verwachten. De patiëntenrechten liggen nochtans aan de basis van een goede dialoog tussen de patiënt en zijn zorgverlener. Het is daarom belangrijk dat zoveel mogelijk mensen hun rechten tijdig leren kennen. Deze brochure wil alvast een stevige hulp zijn. Ze bevat een schat aan informatie en praktische tips in verband met alle rechten die je als patiënt hebt.

Ken je rechten en zorg samen met je zorgverlener voor de beste zorgen!

1

DE PATIËNTEN- RECHTENWET

De wetgever keurde op 22 augustus 2002 de patiëntenrechtenwet¹ goed om een kwaliteitsvolle en beter toegankelijke gezondheidszorg te verzekeren. De wet garandeert dat iedere persoon die gezondheidszorg krijgt meerdere rechten heeft als patiënt. Zo weet je wat je als patiënt kan verwachten en weet de zorgverlener wat van hem verwacht wordt. Dat zorgt voor een duidelijke relatie tussen zorgverlener en patiënt. Een goede communicatie tussen patiënt en zorgverlener blijft immers een drijfveer voor kwalitatieve zorg!

Om de naleving van de patiëntenrechten te garanderen en het belang van de dialoog te beklemtonen, koos de wetgever voor een klachtenbemiddeling. Als je rechten geschonden worden, kan je met je klacht naar een ombudsdienst. Daar zal de ombudspersoon samen met jou zoeken naar een oplossing.

1. – Wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, BS 26 september 2002 .

1 – WIE IS EEN PATIËNT?

Volgens de wet is een patiënt 'iedereen die gezondheidszorg krijgt'. Je moet niet uitdrukkelijk zelf om de zorg vragen. De wet geldt ook als ouders gezondheidszorg vragen voor hun kind of als een werkgever laat controleren of je wel echt arbeidsongeschikt bent. Zelfs als je in een spoedgeval zorg krijgt zonder verzoek, blijft de wet van toepassing.

2 – WIE IS EEN BEROEPSBEOEFENAAR?

Heel wat mensen die een beroep in de gezondheidssector uitoefenen, moeten de patiëntenrechtenwet naleven. Samen worden ze aangeduid met de algemene term 'beroepsbeoefenaar'. In deze brochure spreken we meestal over zorgverleners. Het gaat dan om artsen, tandartsen, apothekers, vroedvrouwen, kinesitherapeuten, verplegend personeel, zorgkundigen, hulpverleners-ambulanciers en paramedici, zoals diëtisten of ergotherapeuten. Psychologen, therapeuten, sociaal werkers, studenten of maatschappelijk werkers vallen (nog) niet onder de wet.

3 – WAT IS GEZONDHEIDSZORG?

Met gezondheidszorg bedoelt de wetgever 'alle diensten die een beroepsbeoefenaar verstrekt om de gezondheidstoestand van de patiënt te bevorderen, vast te stellen, te behouden, te herstellen of te verbeteren'. Bovendien gaat het ook om diensten om het uiterlijk van een patiënt om voorname-lijk esthetische redenen te veranderen of om de patiënt bij het sterven te begeleiden. De wet omschrijft gezondheidszorg dus erg ruim. Het gaat onder meer om preventieve en curatieve zorg, om nazorg en revalidatie, om onderzoeken van de adviserend arts van een ziekenfonds of een arbeidsarts, om medische onderzoeken in het kader van verzekeringsgeneeskunde, gerechtelijke geneeskunde of schoolgeneeskunde.

2

TWEE BELANGRIJKE
BEGRIPPEN OM
TE BEGINNEN:
VERTROUWENSPERSOON
EN VERTEGENWOORDIGER

Vooraleer we dieper ingaan op de verschillende rechten die je als patiënt hebt, is het belangrijk om twee sleutelbegrippen van de wet te belichten: de vertrouwenspersoon en de vertegenwoordiger.

1 – BIJSTAND DOOR EEN VERTROUWENSPERSOON

Je vertrouwenspersoon kan je bijstaan, maar kan niet in jouw plaats beslissen.

Een vertrouwenspersoon is iemand die je zelf kiest en die je kan bijstaan bij het uitoefenen van je patiëntenrechten. Dit kan iemand van de familie, een goed vriend of buur zijn.

Een vertrouwenspersoon kan je in de volgende situaties bijstaan:

- Als je informatie krijgt:
  - × kan je vragen om die informatie samen met je vertrouwenspersoon te ontvangen;
  - × kan je vragen dat de informatie aan je vertrouwenspersoon wordt meegegeeld.
- Als je niet geïnformeerd wil worden:
  - × moet de zorgverlener je vertrouwenspersoon raadplegen vóór hij beslist om jou tegen je wil in toch te informeren. Dat kan hij bijvoorbeeld doen omdat het niet meedelen van de informatie je gezondheid ernstig zou bedreigen.

- Als de zorgverlener je informatie onthoudt omdat hij denkt dat die informatie je gezondheid kan schaden:

- × zal de zorgverlener de informatie wel meedelen aan je vertrouwenspersoon.
- Als je je patiëntendossier wil raadplegen:
  - × mag je vertrouwenspersoon samen met jou het dossier inkijken;
  - × mag je vertrouwenspersoon met jouw toestemming je dossier alleen raadplegen;
  - × Als je vertrouwenspersoon zorgverlener is mag hij ook de persoonlijke notities van de zorgverlener inkijken.

Een vertrouwenspersoon aanduiden is heel eenvoudig. We raden dit sterk aan. Verder in deze brochure geven we je alvast enkele tips mee. Op pagina 34 vind je een eenvoudig document waarmee je dit kan doen.

2 – UITOEFENING VAN JE RECHTEN DOOR EEN VERTEGENWOORDIGER

Een vertegenwoordiger kan in jouw plaats beslissen wanneer je dat zelf niet meer kan.

In principe oefen je zelf je patiëntenrechten uit. Als je minderjarig bent of wils- onbekwaam wordt, kan dat niet (meer). De wet regelt wie in zo'n geval jouw rechten kan waarborgen. Heb je je wel eens afgevraagd wat er gebeurt als je bijvoorbeeld in een coma geraakt of dement wordt? Dan kan je zelf geen beslissingen meer nemen. In zo'n geval komt een vertegenwoordiger op voor je belangen. Een vertegenwoordiger oefent dus je rechten uit als je zelf niet (meer) bekwaam bent om dit te doen.

De minderjarige patiënt

Een minderjarige is volgens de wet onbekwaam om zelf zijn rechten als patiënt uit te oefenen. Daarom oefenen de ouders of voogd de rechten van een minderjarige patiënt uit.

Toch moet de minderjarige patiënt soms betrokken worden en kan hij in bepaalde omstandigheden zelf beslissen. De zorgverlener moet beoordelen of de minderjarige in staat is om te kunnen inschatten wat het betekent om bepaalde beslissingen over zorg te nemen.

Als de minderjarige dit kan inschatten, kan hij nog steeds niet zelfstandig zijn rechten uitoefenen, maar moet hij wel betrokken worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met zijn leeftijd en maturiteit.

Als de zorgverlener oordeelt dat een minderjarige patiënt van bijvoorbeeld 17 jaar in staat is om een redelijke beoordeling te maken van zijn belangen, kan hij zelf en zelfstandig zijn rechten uitoefenen, zonder tussenkomst van zijn ouders of voogd.

De meerderjarige patiënt die niet in staat is om zijn rechten zelf uit te oefenen.

Normaal gezien oefen je als meerderjarige patiënt je rechten volledig zelf uit. Als je niet (meer) in staat bent om zelf je patiëntenrechten uit te oefenen, zal een vertegenwoordiger je belangen verdedigen. Je bent dan wilsonbekwaam. Dat kan bijvoorbeeld komen door dementie, een psychische problematiek of een coma. Het is de zorgverlener die beoordeelt of iemand wilsbekwaam is of niet.

Je vertegenwoordiger kan al je rechten als patiënt uitoefenen. Hij wordt verondersteld steeds je wil te vertolken en op te treden in jouw belang. Toch moet je ook als wilsonbekwame meerderjarige patiënt zoveel mogelijk betrokken worden bij het uitoefenen van je rechten.

Een zorgverlener kan enkel in overleg met alle betrokken collega's afwijken van de beslissing van je vertegenwoordiger. Dat kan noodzakelijk zijn om je belangen als patiënt te beschermen. Bovendien kan een zorgverlener in multidisciplinair overleg je patiëntenbelangen behartigen als er geen andere vertegenwoordiger is of als er een conflict is tussen meerdere personen die als vertegenwoordiger kunnen optreden.

Je vertegenwoordiger kan nooit ingaan tegen je uitdrukkelijke wilsverklaring, bijvoorbeeld wat het toelaten of weigeren van een behandeling betreft.

Wie is de vertegenwoordiger? Het watervalstelsel van de patiëntenrechtenwet

Er bestaan drie soorten vertegenwoordigers voor meerderjarige wilsonbekwame patiënten:

- × een door de patiënt benoemde vertegenwoordiger;
- × een door de rechter aangeduide vertegenwoordiger;
- × een door de wet aangewezen vertegenwoordiger.

De vertegenwoordiger heeft steeds één rol: de patiëntenrechten uitoefenen. Toch bepaalde de wetgever een volgorde waarin iemand kan optreden als een vertegenwoordiger. We noemen deze volgorde ook wel het cascade- of watervalstelsel. Een vertegenwoordiger die zich lager in de rang bevindt, zal dus pas kunnen optreden als een hoger geordende vertegenwoordiger ontbreekt of niet wil optreden.

In de eerste plaats kan je zelf een vertegenwoordiger aanduiden. Dit kan iemand van je familie, een goede vriend of een buur zijn. Iemand die goed weet wat je wil. Als je geen vertegenwoordiger hebt aangeduid en onder bewind geplaatst wordt door de vrederechter, dan kan de vrederechter een bewindvoerder aanduiden die kan beslissen over je patiëntenrechten². Dit kan heel wat verwarring en onrust veroorzaken als de bewindvoerder iemand is die je niet goed kent of vertrouwt. Een aangeduide vertegenwoordiger komt steeds boven de bewindvoerder te staan. Door een vertegenwoordiger aan te duiden, kan je dit dus vermijden!

Wanneer je zelf geen vertegenwoordiger hebt aangeduid en de vrederechter geen bewindvoerder aanduidt, worden je patiëntenrechten uitgeoefend door de samenwonende echtgenoot of de wettelijk of feitelijk samenwonende partner. Is er geen echtgenoot of partner of wil hij dit niet doen? Dan worden de rechten in opeenvolgende volgorde uitgeoefend door een meerderjarig kind, een ouder en een meerderjarige broer of zus. Als deze personen je patiëntenrechten ook niet willen behartigen of als ze ontbreken, zal de betrokken zorgverlener je belangen als patiënt behartigen. Eventueel moet hij dit in overleg met zijn collega zorgverleners doen.

Het is belangrijk dat je zelf tijdig een vertegenwoordiger aanduidt die je patiëntenrechten zal uitoefenen wanneer jij dit niet meer kan. We raden dit sterk aan. Verder in deze brochure geven we je alvast enkele tips mee. Op [paginav 35](#) vind je een eenvoudig document waarmee je dit kan doen.

2. – De vernieuwde wetgeving over het beschermingsstatuut heeft ook gevolgen voor de wet patiëntenrechten, meer bepaald voor wie de rol van de vertegenwoordiger vervult (wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, BS 14 juni 2013).

WATERVALSISTEEM

3 WELKE RECHTEN HEB JE ALS PATIËNT

“Ik ben erg ontevreden over de kwaliteit van mijn tandprothese. Het kunstgebit ziet er niet mooi uit en ook de vorm zorgt voor grote ongemakken. Ik vroeg mijn tandarts om een nieuwe afspraak. Hij wilde er niet van weten en was kort van stof. Heb ik dan geen recht op een kwaliteitsvolle dienstverlening?”

Tine, 57 jaar

1 – HET RECHT OP KWALITEITSVOLLE DIENSTVERLENING

Als patiënt heb je recht op een kwaliteitsvolle dienstverlening. Dit betekent dat de zorgverlener op een goede en zorgvuldige manier moet handelen volgens jouw behoeften. Je moet erop kunnen rekenen dat hij gebruik maakt van de beschikbare medische kennis en technologie. Hij moet ook op de hoogte zijn van de geldende wetenschappelijke normen en aanbevelingen. Zo moet een tandarts bijvoorbeeld zorgen dat je een tandprothese krijgt die goed past en waar je tevreden over bent. Als je niet tevreden bent, moet hij je verder helpen of doorsturen.

Kwaliteitsvol betekent ook dat de zorgverlener respect voor je heeft. Je mag er dus van uitgaan dat hij respectvol met je omgaat. De zorgverlener respecteert je menselijke waardigheid en behandelt je zonder een onderscheid te maken op grond van wie je bent. De zorgverlener moet je morele, culturele en religieuze waarden als patiënt respecteren.

Wat verwachten patiënten?

Patiënten verwachten dat de zorgverlener respectvol omgaat met hen, en dus:

- × vriendelijk en luisterbereid is;
- × rekening houdt met wat de patiënt inbrengt;
- × eerlijk is;
- × niet betuttelt en de patiënt benadert als een gelijkwaardige;
- × de tijd en autonomie van de patiënt respecteert;
- × de patiënt als mens en niet alleen als patiënt ziet;
- × rekening houdt met de (financiële) draagkracht van de patiënt.

Patiënten verwachten dat de zorgverlener deskundig is in zijn vak, en dus:

- × de beste behandeling voor de patiënt voorstelt;
- × geen overbodige zorg of overbodige kosten opdringt;
- × goed opgeleid en bijgeschoold is;
- × tijdig doorverwijst.

Patiënten verwachten dat de zorgverlener in een eigentijdse omgeving werkt met:

- × een aangename wachtzaal en praktijkruimte;
- × een veilige infrastructuur;
- × een minimum aan comfort.

2 – HET RECHT OP DE VRIJE KEUZE VAN JE ZORGVERLENER

Een vrije keuze...

Je hebt als patiënt het recht om zelf een zorgverlener te kiezen. Je mag die keuze op elk moment herzien. Je keuzevrijheid blijft ook gelden wanneer je naar een andere zorgverlener wordt doorverwezen.

... maar niet absoluut

Toch is het recht op vrije keuze van zorgverlener niet absoluut. In een aantal situaties wordt het door de wet beperkt. Dat is bijvoorbeeld het geval in het kader van de arbeidsgeneeskunde of voor mensen met een psychische aandoening die gedwongen werden opgenomen.

Het recht kan ook beperkt worden door de organisatie van de gezondheidszorg zelf. In een ziekenhuis bijvoorbeeld kan je niet altijd vrij kiezen omdat er misschien maar één gynaecoloog, één geriater of één uroloog aanwezig is.

Een tweede advies?

De wet geeft je ook het recht om een tweede zorgverlener te raadplegen. Zo kan je een tweede advies over je gezondheid vragen of kan je van zorgverlener veranderen wanneer je dat wilt.

Wat verwachten patiënten?

Patiënten verwachten dat:

- × ze kunnen kiezen tussen verschillende zorgverleners, op basis van vergelijkbare en objectieve informatie over de zorgverleners;
- × de continuïteit van de zorg gegarandeerd wordt, ook al heeft de patiënt of mantelzorg gekozen voor een andere zorgverlener;
- × zorgverleners open staan voor een tweede of derde opinie bij een andere arts.

“Ik ben op zoek naar een nieuwe gynaecoloog, maar zou me niet op mijn gemak voelen bij een mannelijke dokter. Als vrouw wil ik graag een vrouwelijke gynaecoloog. Mijn huisarts verwees me door naar een man. Heb ik dan geen recht op vrije keuze van de zorgverlener?”

Sofie, 28 jaar

3 – HET RECHT OP INFORMATIE OVER JE GEZONDHEIDSTOESTAND

Alle informatie...

Als patiënt heb je recht op alle informatie die je een beter inzicht geeft in je gezondheidstoestand en de (vermoedelijke) evolutie ervan. De zorgverlener zal je dus over de diagnose en prognose moeten inlichten. Ook wanneer er geen behandeling mogelijk is of je geen behandeling wenst, heb je recht op deze informatie.

...op een duidelijke en begrijpbare manier

De zorgverlener moet je in een duidelijke taal informeren. Dat betekent dat hij rekening moet houden met onder andere je leeftijd, je opleiding en je psychische draagkracht. Meestal zal je geïnformeerd worden tijdens een gesprek. Je kan ook vragen om die gegevens op papier te zetten. Bovendien kan je vragen dat de zorgverlener de informatie ook aan je vertrouwenspersoon meedeelt.

Het recht om niet te weten

Als je niet geïnformeerd wil worden, moet de zorgverlener dit respecteren. Je moet hier wel uitdrukkelijk om vragen. De zorgverlener noteert het verzoek in je patiëntendossier. In een aantal situaties is de zorgverlener alsnog verplicht om je te informeren. Zo zal hij je toch informeren als hij oordeelt dat je gezondheid of die van derden in gevaar is door je niet in te lichten. Denk bijvoorbeeld aan een besmettelijke

ziekte als HIV of hepatitis. In dit geval zal de zorgverlener eerst overleg moeten plegen met een andere zorgverlener en met jouw vertrouwenspersoon vooraleer hij beslist om je toch in te lichten.

De therapeutische exceptie

Wanneer de zorgverlener vermoedt dat bepaalde informatie je gezondheid ernstig kan schaden, kan hij beslissen om je (tijdelijk) niet alles te vertellen. Dit noemen we de 'therapeutische exceptie'. De zorgverlener moet ook hier vooraf een collega raadplegen en moet een schriftelijke motivering aan je patiëntendossier toevoegen. Heb je een vertrouwenspersoon aangeduid? Dan moet de zorgverlener hem ook informeren. Van zodra de informatie niet langer een gevaar voor je gezondheid vormt, is de zorgverlener opnieuw verplicht je in te lichten.

“Omdat enkele familieleden getroffen werden door borstkanker onderging ik enkele weken geleden een genetische test. Zo kunnen ze nagaan of ik drager ben van het gen dat verantwoordelijk is voor de kanker. Ik heb me echter bedacht en wil de resultaten niet kennen. Heb ik het recht om dit aan mijn dokter te vragen?”

Linda, 48 jaar

Wat verwachten patiënten?

Patiënten verwachten dat de zorgverlener hen alle informatie geeft over:

- × de ziekte;
- × de voorgestelde behandeling en de mogelijke alternatieven;
- × mogelijke implicaties van de behandeling, ook financiële;
- × bestaande patiëntenverenigingen;
- × gevolgde bijscholingen;
- × het al dan niet volgen van de geldende prijsafspraken (geconventioneerd of niet).

4 – HET RECHT OP GEÏNFORMEERDE TOESTEMMING

Je toestemming is steeds vereist...

De patiëntenrechtenwet garandeert iedere patiënt het recht op geïnformeerde toestemming. Dat betekent dat je als patiënt het recht hebt om bij iedere tussenkomst van een zorgverlener je toestemming te geven of te weigeren. Geen enkele handeling kan zonder je toestemming opgestart, voortgezet of stopgezet worden. Je kan dus niet verplicht worden om een behandeling te ondergaan.

...uitdrukkelijk of stilzwijgend

Je moet uitdrukkelijk toestemming geven, behalve wanneer de zorgverlener uit je gedrag kan afleiden dat je akkoord gaat. We spreken van uitdrukkelijke toestemming als je expliciet je toestemming geeft. Je antwoordt bijvoorbeeld 'ja' wanneer de arts vraagt of hij een bloedstaal mag nemen. Als je impliciet je toestemming geeft, spreken we van stilzwijgende toestemming. Zo kan je je arm uitsteken nadat de arts zegt dat hij een bloedstaal wil nemen.

Zowel jij als de beroepsbeoefenaar kunnen vragen om de toestemming (of weigering) schriftelijk vast te leggen. Dat document wordt dan toegevoegd aan je patiëntendossier.

3. – Richtlijn 2011/21/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg.

Welke informatie moet je krijgen voor je toestemming geeft?

De zorgverlener moet je vooraf en tijdig alle informatie geven die nodig is om een goede beslissing te nemen.

Voor je kan toestemmen, moet hij je volledig informeren over de volgende dingen:

- × het doel;
- × de aard;
- × de graad van urgentie;
- × de duur;
- × de frequentie;
- × de relevante tegenaanwijzingen;
- × nevenwerkingen en risico's verbonden aan de tussenkomst;
- × de nazorg;
- × de mogelijke alternatieven;
- × de financiële gevolgen ;
- × andere relevante verduidelijkingen.

De zorgverlener moet je steeds alle informatie geven. Als het gaat om informatie over een tussenkomst, mag hij zich dus niet beroepen op de therapeutische exceptie.

Als gevolg van een Europese Richtlijn³ moet de zorgverlener je voortaan ook laten weten of hij al dan niet verzekerd is voor zijn beroepsaansprakelijkheid. Dit kan belangrijk zijn om met kennis van zaken al dan niet toe te stemmen met een voorgestelde behandeling.

De zorgverlener moet je bovendien informeren over zijn vergunnings- of registratiestatus. Dat betekent dat hij je onder meer inlicht over het visum dat hij van

de minister van Volksgezondheid ontving voor de uitoefening van zijn beroep, zijn inschrijving bij het RIZIV of de Orde van Geneesheren.

Je toestemming weigeren of intrekken

Je mag steeds je toestemming voor een bepaalde tussenkomst weigeren of intrekken. De zorgverlener is verplicht je te informeren over de mogelijke gevolgen van je weigering of intrekking van je toestemming. Hij moet je beslissing volledig respecteren. Het weigeren of intrekken van je toestemming mag er niet toe leiden dat je recht op kwaliteitsvolle zorg in het gedrang komt.

Je kan ook nu al een weigering voor een bepaalde behandeling vastleggen voor wanneer je zelf niet meer in staat bent om je rechten uit te oefenen. Dat kan je door schriftelijk een negatieve wilsverklaring op te stellen. Het is belangrijk dat deze verklaring ondubbelzinnig is opgesteld zodat er over je wil geen twijfel mogelijk is. De wilsverklaring moet volledig gerespecteerd worden.

En als men je toestemming niet kan vragen?

Wat als een zorgverlener je toestemming niet kan vragen omdat je bijvoorbeeld bij een ongeval bewusteloos raakt maar je toch dringend behandeld moet worden? De zorgverlener moet dan alle behandelingen starten die hij noodzakelijk acht. Hij moet steeds handelen in het belang van je gezondheid. Bovendien moet hij in

“Ik ben getuige van Jehovah. Volgens mijn geloof moet ik iedere bloedtransfusie weigeren. De behandelend arts zegt dat ik zonder de transfusie niet lang meer te leven heb. Kan ze mij verplichten om de behandeling te ondergaan?”

Jos, 66 jaar

je patiëntendossier vermelden dat er geen toestemming werd gegeven en dat het om een spoedgeval ging.

Zodra je toestand het weer toelaat of men je vertegenwoordiger kan bereiken, zijn je rechten weer helemaal van kracht.

Wat verwachten patiënten?

Patiënten verwachten van de zorgverlener dat hij:

- × na volledige informatie, uitdrukkelijk vraagt naar de toestemming van de patiënt;
- × regelmatig controleert of deze toestemming nog geldt;
- × patiënten uitnodigt om inspraak te hebben en te participeren in hun zorgplanning;
- × bij weigering, toch het recht op kwaliteitsvolle zorg garandeert.

Het recht op toestemming of weigering vraagt bijzondere aandacht bij:

- × medische studies;
- × wilsonbekwame patiënten;
- × terminale patiënten;
- × alle situaties van dwang.

5 – DE RECHTEN IN VERBAND MET JE PATIËNTENDOSSIER

Als patiënt heb je recht op een zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard patiëntendossier. In je patiëntendossier zitten alle documenten die te maken hebben met de professionele zorgrelatie tussen jou en je zorgverlener. Naast algemene gegevens zoals je identiteit en je adres bevat het patiëntendossier alle medische informatie over jou als patiënt. Denk bijvoorbeeld aan de resultaten van onderzoeken, informatie die je aanbrengt tijdens een consultatie en de notities van je zorgverlener. Je kan je zorgverlener ook steeds vragen om een document aan je patiëntendossier toe te voegen.

Het recht op inzage in je patiëntendossier

Je hebt steeds het recht om je patiëntendossier in te kijken. Dit recht op inzage moet je wel eerst aanvragen. De zorgverlener moet je het dossier dan ten laatste binnen 15 dagen ter inzage bezorgen.

Als patiënt kan je geen gegevens inkijken die betrekking hebben op een derde persoon en kan je ook de persoonlijke notities van de beroepsbeoefenaar niet zien. Persoonlijke notities zijn aantekeningen van de zorgverlener die niet meegedeeld zijn aan andere leden van het verzorgingsteam. Ze worden afzonderlijk in het patiëntendossier bewaard. Je hebt ook geen toegang tot gegevens waarover de zorgverlener je in het kader van de therapeutische exceptie niet heeft geïnformeerd.

“Mijn zussen en ik vermoeden dat de behandelend arts van onze ondertussen overleden moeder ons niet het hele verhaal vertelt. Kunnen we haar patiëntendossier inkijken?”

Lies, 45 jaar

Ook je vertrouwenspersoon heeft inzagerecht

Bij het inkijken van je dossier kan je je laten bijstaan door jouw vertrouwenspersoon. Hij mag met jouw toestemming ook alleen het dossier inkijken. Als je vertrouwenspersoon een zorgverlener is, dan heeft hij het recht om de persoonlijke notities in je dossier te lezen.

Het recht op een afschrift van je patiëntendossier

Je mag je zorgverlener een kopie van (een deel van) je patiëntendossier vragen. Je zal er eventueel de werkelijke kostprijs (bijvoorbeeld de kopiekosten) voor moeten betalen. Op het afschrift moet duidelijk vermeld staan dat het gaat om een strikt persoonlijk en vertrouwelijk document. De zorgverlener moet je een afschrift weigeren als er aanwijzingen zijn dat derden (bijvoorbeeld een verzekeringsmaatschappij of een werkgever) je onder druk zetten om je dossier op te vragen.

Wat na je overlijden?

Na het overlijden van een patiënt kunnen sommige nabestaanden het dossier van de overledene inkijken. Enkel de echtgenoot, de (al dan niet) samenwonende partner, een ouder, een kind, een broer of zus, een kleinkind of een grootouder kunnen inzage krijgen.

Bovendien is de inzage gekoppeld aan een aantal voorwaarden:

- × De nabestaanden moeten een voldoende gemotiveerde en specifieke reden hebben om het dossier in te kijken. Die reden moet belangrijk genoeg zijn om de privacy van de overleden patiënt op te heffen. De inzage kan bijvoorbeeld nodig zijn in verband met een testament, een verzekeringsovereenkomst, een aansprakelijkheidsprocedure of erfelijke factoren.
- × De nabestaanden kunnen enkel de documenten die verband houden met de gemotiveerde reden inkijken.
- × De nabestaanden kunnen het patiëntendossier niet zelf inkijken. Het recht kan enkel uitgeoefend worden via een beroepsbeoefenaar. De nabestaanden kunnen bijvoorbeeld hun huisarts vragen om het patiëntendossier op te vragen. De arts kan het dossier dan inkijken en mag enkel de relevante informatie meedelen aan de nabestaanden.
- × De patiënt mag zich tijdens zijn leven niet tegen de inzage verzet hebben.

Wat verwachten patiënten?

Patiënten verwachten dat de zorgverlener een patiëntendossier samenstelt dat

- × volledig is;
- × verstaanbaar en respectvol opgesteld is;
- × veilig bewaard wordt;
- × ten alle tijden kosteloos kan worden ingekeken;
- × door de patiënt kan worden aangevuld.

Patiënten die erom vragen, verwachten dat zorgverleners het dossier via afschrift aan hen bezorgen (gratis of tegen de wettelijk bepaalde maximum kostprijs).

6 – HET RECHT OP BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

Iedere patiënt heeft recht op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer. Dit recht op privacy is nauw verbonden met het medisch beroepsgeheim. In de eerste plaats betekent het dat informatie over je gezondheidstoestand niet zomaar aan derden mag worden meegedeeld. Niemand kan jou of de beroepsbeoefenaar bijvoorbeeld verplichten om gezondheidsinformatie aan een werkgever of een verzekeringsmaatschappij mee te delen. Er moet bovendien heel discreet met je patiëntengegevens worden omgegaan.

Als patiënt heb je ook recht op respect voor je intimiteit. Zo mogen bij jouw zorg enkel de mensen aanwezig zijn die er om professionele redenen bij moeten zijn. Voor alle anderen moet jij toestemming geven. Dat wil zeggen dat ze jouw toestemming moeten vragen als er studenten aanwezig zijn bij een consultatie en als ze je onderzoeken. Je kan dit steeds weigeren.

“Tijdens mijn laatste verblijf op de afdeling nefrologie van het universitaire ziekenhuis volgde een groep studenten de professor tijdens haar dagelijkse ronde. Plots stonden ze aan mijn bed en werd ik om de beurt door de studenten onderzocht. Ik vind het goed dat ze het vak leren, maar vond het wel vervelend dat ze allemaal mijn buik moesten onderzoeken. Had ik dit kunnen weigeren?”

Jimmy, 43 jaar

Wat verwachten patiënten?

Patiënten verwachten bijzondere aandacht voor hun privacy in specifieke situaties, namelijk:

- × in de apotheek;
- × bij verpleging in de thuisituatie;
- × in wachtkamers van zorgverleners en ziekenhuizen;
- × in meerpersoonskamers;
- × in opleidingssituaties;
- × bij het gedeelde beroepsgeheim in ziekenhuizen;
- × bij wilsonbekwame patiënten.

7 – HET RECHT OP PIJNBEHANDELING

Elke patiënt heeft er recht op dat de beroepsbeoefenaar aandacht heeft voor pijn. Hij moet pijn voorkomen, evalueren, behandelen en verzachten.

8 – HET RECHT OM KLACHT NEER TE LEGEN

Om ervoor te zorgen dat de verschillende rechten van de patiënt geen 'lege doos' blijven, maar daadwerkelijk door zorgverleners worden nageleefd, voegde de wetgever het recht op klachtbemiddeling als 'stok achter de deur' aan de wet toe. Het recht om klacht neer te leggen bij een bevoegde ombudsdienst vormt dan ook het sluitstuk van de wet.

De ombudspersoon beluistert je klacht, bemiddelt tussen de betrokken partijen en zoekt naar een bevredigende oplossing. Het is belangrijk om op te merken dat het hier enkel gaat om klachtenbemiddeling en niet om klachtenbehandeling. De ombudspersoon kan dus niet oordelen over je klacht. Als er geen oplossing wordt bereikt, zal je in ieder geval geïnformeerd worden over mogelijke verdere stappen.

Ik verliet het ziekenhuis na mijn laatste bezoek met een wrang gevoel.

De arts die me zou opereren was tijdens de consultatie erg onbeschoft.

Hij bekeek me amper, gaf me geen informatie en was weer buiten voor ik het wist. Ik wil vooral vermijden dat anderen na mij hetzelfde moeten meemaken. Kan ik met mijn klacht ergens terecht?

Freddy, 62 jaar

Naast het bemiddelen van je concrete klacht heeft de ombudspersoon nog een reeks algemene en preventieve taken, namelijk:

- × alle patiënten informeren over de organisatie van de ombudsdienst en het verloop van een klachtenprocedure;
- × werken aan een betere communicatie tussen patiënt en beroepsbeoefenaar zodat er minder klachten komen;
- × een jaarverslag opstellen met een overzicht van het aantal klachten, de inhoud ervan en het resultaat van de bemiddeling;
- × aanbevelingen formuleren om de aanleidingen voor klachten te verhelpen.

Afhankelijk van de persoon of dienst waarover je een klacht hebt, kan je terecht bij een lokale ombudsdienst in het ziekenhuis, een externe ombudsdienst binnen de geestelijke gezondheidszorg of bij de federale ombudsdienst.

Je hebt een klacht over een ziekenhuis

Ieder ziekenhuis moet een ombudsdienst hebben. Je kan er terecht met elke klacht over de opname of de behandeling. De ombudspersoon zal proberen om samen met jou een oplossing te vinden.

Een klacht kan heel delicaat zijn. Een ombudsdienst heeft dan ook geen eenvoudige taak. Om de dienst goed te laten werken, moet het ziekenhuis aan enkele randvoorwaarden voldoen. Zo moeten alle patiënten informatie krijgen over het bestaan en de werking van de ombudsdienst, bijvoorbeeld aan het onthaal of op de website. De ombudsdienst moet ook ongehinderd contact kunnen opnemen met iedereen die bij de klacht betrokken is en de klachten moeten behandeld kunnen worden binnen een redelijke termijn. Het is belangrijk dat de ombudsdienst onafhankelijk kan functioneren.

De mensen die bij de ombudsdienst werken, moeten hun taken in alle openheid en zonder inmenging van anderen kunnen uitvoeren.

Je hebt een klacht over een psychiatrisch ziekenhuis

Een psychiatrisch ziekenhuis kan zelf een ombudsdienst organiseren of gebruik maken van de externe ombudsdienst van de Overlegplatforms in de Geestelijke Gezondheidszorg. Je kan in elke provincie zo'n externe ombudsdienst vinden. De

contactgegevens van de verschillende ombudspersonen vind je terug op de website www.ombudsfunctieggz.be.

Bij de externe ombudsdienst binnen de geestelijke gezondheidszorg kan je ook terecht met een klacht over beschut wonen of een psychiatrisch verzorgingstehuis.

Als je een klacht hebt over de opname of behandeling in een psychiatrische afdeling in een algemeen ziekenhuis (PAAZ) kan je terecht bij de ombudsdienst van het ziekenhuis.

Je hebt een klacht over een ambulante zorgverlener

Voor klachten over zorgverleners zoals huisartsen, tandartsen, verpleegsters aan huis of apothekers bestaat geen specifieke ombudsdienst. Je kan met klachten over deze zorgverleners terecht bij de federale ombudsdienst 'Rechten van de patiënt'. Deze ombudsdienst heeft dezelfde taken als de andere ombudsdiensten.

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Cel Patiëntenrechten
Federale ombudsdienst
'Rechten van de patiënt'

A. Victor Hortaplein 40 bus 10
1060 Brussel
T. 02 524 85 20
E. bemiddeling-patientenrechten@gezondheid.belgie.be

Klacht over de werking van de ombudsdienst van het ziekenhuis

Als je niet tevreden bent over de werking van de ombudsdienst van het ziekenhuis kan je met je klacht terecht bij de inspectiediensten van de gemeenschappen en gewesten. Deze diensten moeten toezien op de naleving van de ziekenhuisnormen en zijn daarom bevoegd voor de controle van lokale ombudsdiensten.

Zorginspectie Vlaanderen

A. Koning Albert II-laan 35 bus 31
1030 Brussel
T. 02 553 34 34
F. 02 553 34 35
E. contact@zorginspectie.be

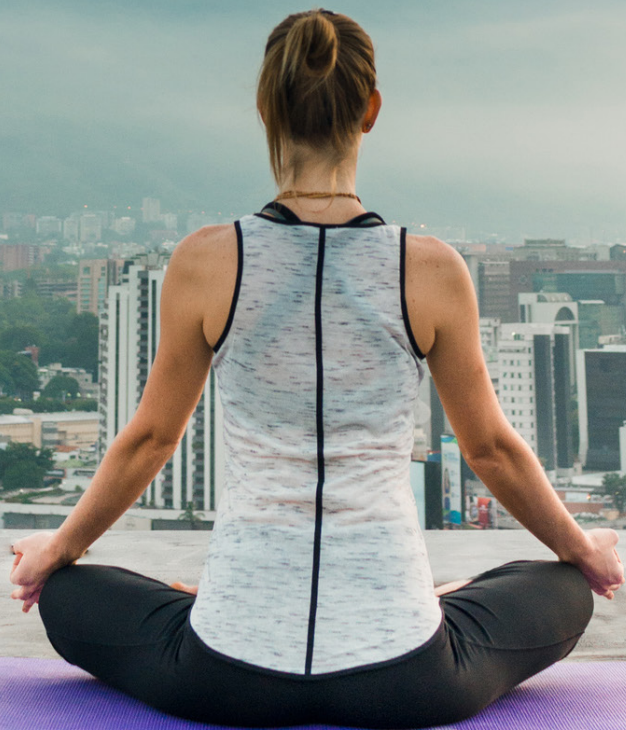
Het Fonds voor de Medische Ongevallen

Ondanks de inspanningen die zorgverleners en zorginstellingen leveren om de patiënt veilige zorg te bieden, loopt er toch af en toe iets mis. Ben jij het slachtoffer van een medisch ongeval? Dan kan je gratis terecht bij het Fonds voor de Medische Ongevallen – of kortweg het FMO – voor advies en eventueel een vergoeding. Voor meer informatie kan je terecht op de website www.fmo.fgov.be of bij het Call Center van het Fonds 02 790 10 90.

Het Vlaams Patiëntenplatform beschikt ook over een handleiding "Wat als er een medisch ongeval gebeurt?". In deze handleiding vind je onder andere tips, definities van een medisch ongeval, uitleg over de procedures voor schadevergoeding en contactgegevens voor ondersteuning. Je kan de brochure downloaden op de website van het Vlaams Patiëntenplatform of telefonisch opvragen via 016 23 05 26.

4

PATIËNTENRECHTEN IN DE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Patiënten in de geestelijke gezondheidszorg ervaren dat het niet altijd evident is om hun patiëntenrechten uit te oefenen. Zo is er dikwijls een spanningsveld tussen de patiëntenrechten (zoals het recht om toestemming te geven) en een gedwongen opname of behandeling. Nochtans is ook dan de patiëntenrechtenwet van toepassing!

Bij het uitoefenen van je rechten als patiënt in de geestelijke gezondheidszorg is er in ieder geval een erg belangrijke rol weggelegd voor de vertrouwenspersoon en vertegenwoordiger. De vertrouwenspersoon kan je steeds bijstaan en kan als tussenpersoon een belangrijke brugfunctie tussen jou en je zorgverlener vervullen.

De zorgverlener kan ook oordelen dat je als patiënt met een psychische kwetsbaarheid niet in staat bent om je patiëntenrechten zelf uit te oefenen en dat je dus wilsonbekwaam bent op dat vlak. In dat geval zal een vertegenwoordiger je belangen behartigen.

1 – WAT IS EEN GEDWONGEN OPNAME?

Tijdens een gedwongen opname wordt een persoon met een psychische kwetsbaarheid na een beslissing van de rechter of de procureur zonder zijn toestemming behandeld in een (psychiatrisch) ziekenhuis.⁴ Iemand kan enkel tegen zijn wil opgenomen worden als er geen andere geschikte behandeling mogelijk is en als zijn toestand dit vereist. Dat kan ofwel het geval zijn omdat hij zijn gezondheid en zijn veiligheid ernstig in gevaar brengt ofwel omdat hij een ernstige bedreiging vormt voor het leven of de integriteit van een andere persoon.

2 – DE RECHTEN VAN DE (GEDWONGEN OPGENOMEN) PATIËNT

Ook voor een patiënt in de geestelijke gezondheidszorg en in het bijzonder een gedwongen opgenomen patiënt gelden de patiëntenrechten. Wat betekent dit concreet?

- × **Het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening** – Je moet worden opgenomen in een voor jouw aandoening geschikte instelling.
- × **Recht op vrije keuze van de zorgverlener** – Tijdens de opname zijn er praktische beperkingen. Zo is het bijvoorbeeld om organisatorische redenen niet altijd mogelijk om een

andere psychiater te kiezen. Toch geldt het principe van vrije keuze van zorgverlener wel. Dit is zeker het geval voor somatische aandoeningen.

- × **Recht op informatie** – De zorgverlener mag de therapeutische exceptie niet misbruiken en moet steeds alle informatie over je gezondheidstoestand geven, tenzij de informatie een ernstig nadeel voor je gezondheid betekent. Van zodra er van dit gevaar geen sprake meer is, moet hij je alsnog informeren.
- × **Recht op geïnformeerde toestemming** – Enkel een wilsbekwame patiënt kan een geldige toestemming geven. Een gedwongen opname brengt echter niet noodzakelijk wilsonbekwaamheid met zich mee. De zorgverlener zal moeten beoordelen of je al dan niet in staat bent om je rechten als patiënt uit te oefenen. Als dat niet het geval is, moet de vertegenwoordiger je belangen verdedigen. In principe kan je niet zonder jouw toestemming of die van je vertegenwoordiger behandeld worden. In de praktijk gebeurt dit echter dikwijls toch.
- × **Recht op het neerleggen van een klacht** – Een psychiatrisch ziekenhuis kan zelf een ombudsdienst organiseren of gebruik maken van de externe ombudsdienst van de Overlegplatforms in de Geestelijke Gezondheidszorg. In elke provincie vind je zo'n overlegplatform. Meer informatie vind je terug op hun website: www.ombudsfunctieggz.be.

4. –Wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, BS 27 juli 1990.

5

WAT JE KAN REGELEN VOOR LATER: VOORAFGAANDE ZORGPLANNING

Maak je je ook soms zorgen over je levens-einde en de beslissingen die jij of jouw naasten dan zullen moeten nemen? De patiëntenrechtenwet zorgt er alvast voor dat je nu al enkele zaken kan regelen.

Je kan een negatieve wilsverklaring opstellen

Misschien heb je nu al beslist dat je bepaalde behandelingen wil weigeren als je bijvoorbeeld ooit in coma zou raken of dement zou worden. Dit kan je schriftelijk in een wilsverklaring vastleggen. Zo'n negatieve wilsverklaring wordt ook wel een levenstestament genoemd. Op die manier kan je vooraf je zorg plannen.

Het is belangrijk dat de verklaring on-dubbelzinnig is opgesteld zodat er over je wil geen twijfel mogelijk is. De wilsverklaring moet steeds volledig gerespecteerd worden. Je geeft best een kopie van je wilsverklaring aan je vertegenwoordiger en aan je huisarts of behandelende arts. Bewaar ook een kopie in je portefeuille.

Je kan een vertrouwenspersoon aanwijzen

Als je een vertrouwenspersoon aanduidt, ben je zeker dat je goed bijgestaan wordt bij het uitoefenen van je patiëntenrechten. Bovendien kan jouw vertrouwenspersoon dan in een aantal gevallen alleen handelen en heeft de zorgverlener ook tegenover hem een aantal plichten.

Je kan op elk moment aan de zorgverlener meedelen dat de vertrouwenspersoon niet meer mag optreden zoals je hebt aangegeven.

Hoe duid je een vertrouwenspersoon aan?

- × Kies iemand die volledig vertrouwt en die je vertrouwenspersoon wil zijn. Zo kan je een familielid of een goede vriend als vertrouwenspersoon aanduiden;
- × Vraag aan je zorgverlener om de identiteit van deze persoon toe te voegen aan je patiëntendossier;
- × Wanneer je beslist dat je vertrouwenspersoon ook alleen mag handelen, vul dan het document op [pagina 34](#) in en laat het toevoegen aan je patiëntendossier.

Tip

Je zorgt best voor drie exemplaren van dit document: één voor jezelf, één voor je vertrouwenspersoon en één om aan je

“Ik ben nu 75 jaar oud en heb geen directe familie meer. Mijn ouders zijn overleden en ik heb geen broers of zussen. Wel heb ik een heel goed contact met mijn buurman Jean-Pierre, we zien elkaar dagelijks en komen erg goed overeen. Ik heb een heel duidelijk beeld van wat ik wel en niet wil naar mijn levenseinde toe. Zo wil ik niet meer gereanimeerd worden en wil ik ook geen operaties meer ondergaan. Ik maak me zorgen over het moment dat ik dat niet meer zelf kan vertellen aan de zorgverleners. Kan ik vragen aan mijn buurman dat hij dan aan de zorgverleners vertelt wat mijn wensen zijn?”

Willem, 75 jaar

dossier toe te voegen.

Je kan een vertegenwoordiger aanduiden

Je kan een vertegenwoordiger aanduiden die je patiëntenrechten zal uitoefenen wanneer jij dit niet meer kan. Je kan met je vertegenwoordiger dan ook op voorhand je wensen bespreken. Zelf een vertegenwoordiger aanduiden is heel eenvoudig. Je kan een vertegenwoordiger aanwijzen door zijn naam op te nemen in je wilsverklaring of door een eenvoudig document op te maken dat je naam en de naam van je vertegenwoordiger vermeldt.

Doe het vandaag, het kan je later heel wat kopzorgen besparen. En zo heb je de zekerheid dat je belangen in alle omstandigheden zo goed mogelijk worden behartigd.

Je kan alleen een vertegenwoordiger aanduiden als je wilsbekwaam bent. Dit betekent dat je duidelijk kan zeggen wat je wil en welke zorgen je wenst. Als je niet meer kan zeggen wat je wil (bijv. door ernstige dementie), dan kan je ook geen vertegenwoordiger meer aanduiden.

Tip

Als je kunt, praat tijdig over de aanstelling van een vertegenwoordiger met iemand die je over deze heel persoonlijke kwestie kunt vertrouwen. Doe dat met je familie of met je huisarts, een nabije vriend, ...

Je kan je steeds bedenken en het document herroepen. De door jouw aangewezen

vertegenwoordiger zal dan niet meer in jouw plaats optreden.

Hoe duid je een vertegenwoordiger aan?

Kies iemand die je ten volle vertrouwt en die je vertegenwoordiger wil zijn. Je kan bijvoorbeeld een goede vriend of een familielid aanduiden. Als je meerdere vertegenwoordigers wil aanduiden, raden we je aan om een volgorde te bepalen waarin ze kunnen optreden;

Vul het document op [pagina 35](#) in;

Laat het document toevoegen aan je patiëntendossier.

Tip

Je zorgt best voor drie exemplaren van dit document: één voor jezelf, één voor je vertrouwenspersoon en één om aan je dossier toe te voegen.

6

DOCUMENTEN

AANWIJZING VAN EEN VERTROUWENSPERSOON

Wet van 22 augustus 2002 betreffende de patiëntenrechten

Ik ..... (voornaam en naam patiënt) wijs hierbij de volgende persoon aan als mijn vertrouwenspersoon die ook zonder mijn aanwezigheid volgende rechten kan uitoefenen:

- o Zich informeren over mijn gezondheidstoestand en de vermoedelijke evolutie ervan
Periode: ..... (Bijvoorbeeld tot een bepaalde datum, voor onbepaalde duur...)
Naam van de beroepsbeoefenaar bij wie dit recht geldt: .....
(Bijvoorbeeld huisarts, specialist...)
- o Mijn patiëntendossier inkijken
Periode: ..... (Bijvoorbeeld tot een bepaalde datum, voor onbepaalde duur...)
Naam van de beroepsbeoefenaar bij wie dit recht geldt: .....
(Bijvoorbeeld huisarts, specialist...)
- o Een afschrift vragen van mijn patiëntendossier
Periode: ..... (Bijvoorbeeld tot een bepaalde datum, voor onbepaalde duur...)
Naam van de beroepsbeoefenaar bij wie dit recht geldt: .....
(Bijvoorbeeld huisarts, specialist...)

Identiteitsgegevens van de patiënt :

Adres: .....
Telefoonnummer: ..... gsm: .....
Geboortedatum: .....

Identiteitsgegevens van de vertrouwenspersoon

Voornaam en naam: .....
Adres: .....
Telefoonnummer: ..... gsm: .....
Geboortedatum: .....

Opgemaakt te ..... op datum .....

Handtekening patiënt:

AANWIJZING VAN EEN VERTEGENWOORDIGER

Wet van 22 augustus 2002 betreffende de patiëntenrechten

Ik ..... (voornaam en naam patiënt) wijs hierbij de volgende persoon aan als mijn vertegenwoordiger indien ik zelf niet in staat ben om beslissingen te nemen over de aan mij te verstrekken gezondheidszorgen en niet zelf mijn rechten als patiënt kan uitoefenen.

Identiteitsgegevens van de patiënt

Adres: .....
Telefoonnummer: ..... gsm: .....
Geboortedatum: .....

Identiteitsgegevens van de vertegenwoordiger

Voornaam en naam: .....
Adres: .....
Telefoonnummer: ..... gsm: .....
Geboortedatum: .....

Opgemaakt te ..... op datum .....

Handtekening patiënt

7

WAT IS HET VLAAMS PATIËNTEN- PLATFORM VZW?

Deelnemen aan het gezondheidsbeleid

Het Vlaams Patiëntenplatform vzw (VPP) is een onafhankelijk platform van meer dan 100 patiëntenverenigingen uit Vlaanderen. De vzw streeft naar toegankelijke zorg op maat van de patiënt en zijn omgeving. Om dat te bereiken is het nodig dat patiënten actief deelnemen aan de uitbouw van het gezondheidsbeleid en de gezondheidszorg. De projecten van het VPP worden gedragen door vertegenwoordigers uit de patiëntenverenigingen. Belangrijke aandachtspunten in de werking zijn onder andere patiëntenrechten, onafhankelijk klachtrecht voor patiënten, toegankelijkheid van zorg, gelijke kansen op het vlak van verzekeringen, werkgelegenheid, medicatie en kwaliteit van zorg.

De gemeenschappelijke noden aanpakken

Mensen met een chronische ziekte zitten vaak met vergelijkbare vragen en worstelen met dezelfde knelpunten. Voor het Vlaams Patiëntenplatform is het gezamenlijk aanpakken van gemeenschappelijke noden een belangrijk werkkerrein.

De stem van de patiënt ondersteunen

Er wordt zonder twijfel hard gewerkt aan de uitbouw van betaalbare en kwaliteitsvolle zorg, maar het perspectief van de patiënt is veel te weinig doorslaggevend. De stem van de gebruikers moet gehoord en gewaardeerd worden. Daadwerkelijke inspraak, vertegenwoordiging en participatie realiseren op basis van een gedeeld standpunt van de patiënt: dat is een opdracht voor het VPP.

8

ANDERE BROCHURES VAN HET VLAAMS PATIËNTEN- PLATFORM VZW

Wie is wie?
De expertise-artsen en hun opdracht.

Wat nu (gedaan)?
Solliciteren met een chronische ziekte of aandoening

Voor een geactualiseerde lijst van de brochures kan je kijken op onze website www.vlaamspatiëntenplatform.be/lijst/publicaties. Daar kan je al onze brochures ook gratis downloaden.

Veilig in het ziekenhuis

Verzekeringen
Informatie en tips voor personen met een chronische ziekte of aandoening en hun gezin.

Wil je graag meer informatie of een exemplaar van een brochure?

Neem contact met ons op:

Vlaams Patiëntenplatform vzw

A. Groenveldstraat 15

3001 Heverlee

T. 016 23 05 26

E. info@vlaamspatientenplatform.be

W. www.vlaamspatientenplatform.be

